

Bevarandeplan för Natura 2000-området Ekeshögarna SE0430164

Ekeshögarna, Foto: Marie Björkander

Grunduppgifter om Ekeshögarna

Län: Skåne
Kommun: Svalöv
Läge: 800 m öster om Norrvidinge Kyrka
Markägare: Enskild
Areal: 5,2 hektar
Skyddsform: Saknas
Bakgrund: pSCI beslutat av Regeringen 2003-11.
SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12.
SAC fastställt av Regeringen 2011-03.
Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne län 2016-12-16
respektive 2016-12-30.
Reviderad: 2016-11.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen.

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992. Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan dessa planer har beslutats.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	7
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	7
Areal naturtyper.....	8
Ekologiska strukturer och funktioner.....	8
Typiska arter för naturtyperna.....	9
Natura 2000-arter.....	9
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	9
Naturtyper.....	9
Natura 2000 - arter.....	10
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GYNNNSAM BEVARANDESTATUS.....	11
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	11
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	12
<i>Skydd och reglering</i>	13
Bevarandeåtgärder.....	13
<i>Restaureringsåtgärder</i>	13
<i>Löpande skötsel</i>	13
<i>Prioriterade bevarandeåtgärder</i>	14
Uppföljning.....	14
REFERENSER.....	14
BILAGOR.....	15
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	16
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	17
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	18
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	19

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Natura 2000-området Ekeshögarna ligger i Svalövs kommun strax söder om Teckomatorp. Området består till största del av en välskött öppen betesmark med ett mindre bestånd av tall och enstaka granar i den östra delen. Landskapet är backigt och böljande med flera höga gräsbevuxna kullar centrerade i mitten av området. Marken är synnerligen sandig, och floran är präglad av detta. De botaniska värdena i området är höga, och speciellt sandnejlikan är en väldigt värdefull växt som utpräglat växer i sandiga miljöer. Inga buskar eller träd finns på de öppna betesmarkerna. Tallbeståndet planterades en gång i tiden för att skydda mot sandflykt. Det har tidigare troligtvis funnits mer blottad sand än vad det gör idag. De öppna ytorna betas, vilket har hjälpt den betesgynnade floran, t.ex. backtimjan och backsippa. Får hävden fortsätta bedöms kvalitén på stora delar av området utvecklas och förbättras avsevärt.

I öster gränsar Ekeshögarna till ett gräsfält, men är annars helt omgivet av åkrar i ett utpräglat jordbrukslandskap. Ekeshögarna är inte bara isolerat från liknande habitat, utan är över lag även isolerat från alla andra typer av naturliga miljöer. En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

I den nordöstra hörnan av området finns tre fornhögar som är instängslade för att skydda dem från tramp från betesdjur, och de hävdas istället med slätter. Högarna visar tydliga tecken på att tidigare ha blivit skadade av kaniner, tramp, täkt och plöjning. Just kulturvärdena är stora i området med åtskilliga bronsåldersgravar och boplatser. Det finns även rester av jordhågn som troligen är rest av gammalt vångagärde (som antagligen är ovanligt i slättbygden). Precis utanför områdets östra gräns vid entrén till området finns en tavla som informerar om fornlämningarna.

Ekeshögarna har i äldre tider delvis varit plöjt och uppodlat. Så sent som på den Ekonomiska kartan från 1969 är området norr om tallbeståndet klassat som åker. Även det gräsområde som finns öster om tallbeståndet precis utanför områdesgränsen klassat som åker. På den Häradsekonomiska kartan från 1910-15 är även den södra delen av området åker. Det är bara området med tallbeståndet och de stora kullarna som inte är uppodlat under början av 1900-talet. Namnet Ekeshögarna dyker upp första gången på den Skånska Rekognoseringskartan från 1812. På denna karta är hela området och närområdet väldigt backigt, trädlöst och uppodlat. På den gamla och odetaljerade Buhrmans karta från 1687 sticker området ut från det omgivande landskapet genom att det där finns markerat en stor mängd backar/dyner.

I Campbells beskrivning över 1700-talets skånska bygder ligger området i slättbygd. På slättbygden dominerade inägomark med mycket åkermark, som brukades intensivt. Ängsmarkerna var ofta helt träd- och buskfria pga. bristen på tillräckligt med virke för att tillgodose alla husbehov. Under 1700-talet skiljde sig Ekeshögarna antagligen inte från den här beskrivningen, utan området var troligen väldigt uppodlat, om än också väldigt kuperat.

Områdets berggrund består av sandsten, och områdets jordart är sand.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök under växtsäsongen år 2009.

Tabell 1. Ekeshögarnas naturtyper med arealer 2009 och Natura 2000-arter. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
*6270, Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen		2,1	2,1
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
Total areal naturtyper		2,1	
Icke-naturtyper (utvecklingsmark)			
Mot silikatgräsmarker, 6270		1,2	
Total areal utvecklingsmarker		1,2	
Total områdesareal		5,2	
Arter			Bevarandestatus
Sandnejlika (<i>Dianthus arenarius</i> ssp. <i>arenarius</i> , 1954)			Icke fullgod

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Motivering till Natura 2000-klassning: Ekeshögarna har en förekomst av den nationellt ovanliga och skyddsvärda sandnejlikan, och är en av bara fyra lokaler i västra Skåne där arten existerar.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Ekeshögarna är att bevara naturtypen silikatgräsmarker (6270) och arten sandnejlika i gynnsam bevarandestatus.

Bevarandemål

I de artrika silikatgräsmarkerna (6270) ska det finnas en låg och naturlig näringsstatus som gynnar naturtypens typiska arter. Skötseln i naturtyper är viktigt, och ska formas efter naturvärdena, där hävdhistoriken i första hand bör vara vägledande. I Ekeshögarna innebär detta att bete ska förekomma på naturtypen silikatgräsmarker. Ingen gödsling (förutom från betande djur), stödutfodring (förutom när det behövs för djurens skull), dikning eller insådd av främmande arter får förekomma. Mindre mängder buskar och snår får förekomma i anslutning till naturtypen för att gynna faunan i naturtypen. Det ska finnas gott om blommande och frösättande örter. Viss krontäckning av träd och buskar ska förekomma, men inte om den är av igenväxningskaraktär. Det är viktigt att blottad sand och omrörning för att få fram kalk får förekomma i området för att säkra sandnejlikans fortlevnad på lokalen.

Besökare på platsen i samband med friluftsliv och rekreation uppmuntras eftersom det också skapar behövlig omrörning i markskiktet, speciellt på de betade sandiga ytorna.

En för naturtyperna naturlig artsammansättning ska finnas för varje naturtyp.

Målindikatorer

För Ekeshögarna innebär detta följande målindikatorer:

Areal naturtyper

- Naturtypen silikatgräsmarker (6270) ska ha en utbredning på minst 2,1 hektar, men får lov att utökas med ytterligare 1,2 hektar på bekostnad av det som idag är utvecklingsmark.

Ekologiska strukturer och funktioner

Silikatgräsmarker (6270)

- Träd- och buskskikt får inte täcka mer än 10 % av naturtypens areal.
- Bete ska förekomma i naturtypen.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) får ske.
- Vegetationen i de öppna markerna ska domineras av hävdgynnade, lågvuxna arter, typiska för betesmark. Vegetationen ska vara väl avbetad varje år vid vegetationsperiodens slut.
- Förekomsten av konkurrenskraftiga ohävdsarter såsom t ex björnbär får förekomma väl utspritt på högst 5 % av arealen.

- Minst 40 % blottade sand ska förekomma i naturtypen för att gynna nyetablering av sandnejlika.
- Ostörd hydrologi.

Typiska arter för naturtyperna

Silikatgräsmarker (6270)

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För silikatgräsmarker finns följande typiska arter inom området: backnejlika, backsippa, baktimjan, gullviva, jungfrulin, knölsmörlomma, låsbräken, prästkrage, rödkämpar, stor blåklocka och svinrot.

Natura 2000-arter

Sandnejlika (1954)

- Sandnejlikan (1954) ska uppnå fullgod bevarandestatus och bibehållas eller utöka sin nuvarande utbredning på fyra bestånd i området.
- Det får inte finnas mindre än 700 individer av sandnejlika i Ekeshögarna, och antalet ska öka.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Silikatgräsmarker (6270)

Naturtypen silikatgräsmarker är den enda naturtypen som finns i området. Silikatgräsmarkerna är solöppna och backiga med en del sandblottor. Naturtypen är placerad mitt i Natura 2000-området omgiven av icke naturtyper och utvecklingsmark. Utvecklingsmarken har naturtypen silikatgräsmarker som mål. Naturtypen är den artrikaste ytan i området med många typiska arter. Här finns backnejlika, backsippa, baktimjan, gullviva, jungfrulin, knölsmörlomma, låsbräken, prästkrage, rödkämpar, stor blåklocka och svinrot. Cirka hälften av områdets förekomster av sandnejlika finns här, och då på sluttningar i anslutning till sandblottor eller mark som nyligen har varit sandblottor. Naturtypen är starkt knuten till det traditionella jordbrukslandskapet med mycket hävd, och långsiktigt behöver naturtypen fortsatt hävd för att bevaras. Ekeshögarna är en rest av detta gamla traditionella jordbrukslandskap som inte finns kvar i det omgivande landskapet. I Ekeshögarnas fall är beteshävd väldigt viktigt, och detta finns idag på platsen.

Naturtypen är väldigt isolerad från ytor av samma naturtyp som finns i andra områden utanför Ekeshögarna, och detta är ett stort hot mot naturtypen. Om naturtypen och de typiska arterna försvann från området, skulle naturtypen och de för naturtypen typiska arterna ha svårt att återetablera sig på platsen. Sammantaget bidrar alla dessa brister till att naturtypen i området inte klassas som fullgod.

Natura 2000 - arter

Sandnejlika (1954)

Sandnejlikan är en flerårig, tät tuvad ört med snövita blommor som kan vara väldoftande. Sandnejlikan är fridlyst, rödlistad och numer klassad som starkt hotad (se bilaga 4).

Sandnejlika är en art som är väldigt konkurrenssvag och betesgynnad. Den är ytterst ljuskrävande och överlever inte om växtplatserna växer igen med för högväxt vegetation. Den är kalkgynnad, vill ha markomrörning och kräver god dränering. Sandnejlikans huvudsakliga livsmiljö är naturtypen sandstäpp, men kan också förekomma i andra sandiga naturtyper. Sandnejlikan liksom sandstämpan är på stark tillbakagång i Sverige. De skånska lokalerna utgör västliga utposter i artens östligt europeiska utbredning. Sandnejlika är en art som är extra viktig som ansvarsart för Skåne, då den sannolikt är utgången i alla övriga län. Växtens frön är vindspridda, men en uppskattning av spridningsavståndet är att fröna vanligtvis inte färdas längre än cirka 20 meter. Eftersom deras huvudsakliga livsmiljö sandstäpp är väldigt ovanlig och fragmenterad, så har sandnejlika i många fall svårt att sprida sig till nya områden.

Huvudutbredningen av sandnejlikan inom Natura 2000-området Ekeshögarna är i sluttningarna i anslutning till de sandblottor som förekommer. Den trivs i sandblottor och på mark som relativt nyligen varit sandblottor. Sandnejlika finns också på två av gravhögarna i områdets nordöstra del. Enstaka exemplar har observerats i den södra delen av området. Sandnejlikan kan möjligen ha rört sig något i sin utbredning vid sandblottorna samt tillkommit på gravhögen närmast tallplanteringen.

Idag finns inte sandstäpp i området, så i Ekeshögarna hittas sandnejlikorna först och främst i naturtypen silikatgräsmarker. Dessutom växer de i ett ganska begränsat område och i lågt antal. Därför bedöms inte arten ha en fullgod bevarandestatus i Ekeshögarna.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Förutsättningarna för att områdets naturtyper och arter ska vara i gynnsam bevarandestatus är att:

- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) får ske. Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran. Betesmarkerna ska inte sambetas med gödslade marker och tillskottsutfodring av betesdjur får endast ske i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och inställning.
- Näringsnivåerna i marken och vattnet ska hålla naturliga nivåer.
- Insådd av för naturtyperna främmande arter (inklusive vallgräs) får ej förekomma.
- Betesmarkerna fortsätter att betas, och det årligen. De ska helst betas av nötkreatur. Där sandnejlikan finns eller förväntas spridas till ska det finnas ett hårt betetryck.
- För ytorna där det finns ett åtagande för skötsel av betesmarker och slåtterängar inom ramen för stöd för miljövänligt jordbruk gäller de särskilda skötselvillkor som finns i upprättad åtgärdsplan.
- Igenväxningsvegetation och förnaansamling hålls inom för naturtyperna acceptabla nivåer.
- Kulturmiljöerna sköts och bevaras. För gravhögarna är fortsatt slåtter viktigt då detta håller undan högväxande gräs som annars skulle kväva den lågväxande sandnejlikan.
- Skogspartierna sköts på ett för naturvården lämpligt sätt.
- För sandnejlikans skull ska det finnas måttligt markslitage/-störning för att blottlagd sand alltid ska finnas i de naturtyper där detta är viktigt. Det är också viktigt att det finns tillräckligt med omrörning i ytskiktet för att kalkhaltig sand ska komma upp till ytan.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

De största riskerna för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Svag eller utebliven hävd som leder till igenväxning och beskuggning.
- Ett alltför tätt träd- och buskskikt.
- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen (t.ex. gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) som skadar mark och vegetation.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.

- Användning av avmaskningsmedel med samma miljöpåverkan som avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan och bör undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Avmaskningsmedel bör inte användas utom när det sker på Veterinärens inrådan.
- Tillförsel av bekämpningsmedel, kemikalier och försurning från omkringliggande marker, vattendrag och nederbörd.
- Saltning eller tillförande av andra ämnen i syfte att binda sanden.
- Nedskräpning.
- Terrängkörning.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning eller dikning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag, försurning eller eutrofiering.
- Plockning eller annan exploatering av den rödlistade floran i området.
- Isolering och fragmentering. Området är isolerat från andra områden med liknande naturtyper och arter, vilket gör det svårt för arter att återkolonisera området ifall de skulle försvinna från Ekeshögarna. Det gör också att otillräckligt genetiskt utbyte kan drabba arterna, vilket leder till inavelsdepression.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen.

Markägare kan eventuellt få rätt till ersättning om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att bygga hus inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och reglering

Ekeshögarna är förutom ett Natura 2000 område också riksintresse för kulturmiljövård och naturvård, och är klassat som särskilt värdefull kulturmiljö. Området ska skyddas mot exploatering mm med stöd av gällande lagstiftning (plan- och bygglagen, miljöbalken mm).

Området saknar utöver Natura 2000-statusen annat heltäckande områdesskydd. Däremot är skötseln reglerade på alla öppna ytor genom miljöersättning för särskilda värden. Tallskogen (901) och gravhögarna har inte miljöersättning.

I Artskyddsförordningen finns regleringar angående vilka åtgärder som får genomföras i områden med t.ex. sandnejlika.

Objektet kommer att läggas in som ett DOS-objekt (Digitalt områdesskydd) så att området utreds vidare för framtida skydd i form av naturreservat eller naturvårdsavtal.

Bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som ska ske löpande. På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådats med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller skapandet av sandblottor.

Restaureringsåtgärder

- Minska isoleringen och fragmenteringen med andra områden och populationer som naturtypen och arterna är utsatta för.

Löpande skötsel

- Beteshävden i området ska fortsätta, och alla öppna ytor, förutom de instängslade fornlämningarna, ska betas. Följ de skötselkrav som finns enligt åtgärdsplanen inom miljöersättningen för betesmarken.
- Finns det inte en tillräckligt hävd från betet kan röjning för att förhindra igenväxningsvegetation ske på utsatta platser. Måste detta ske på ytor som får miljöersättning, kontrollera åtgärdsplanen om åtgärden tillåts och i så fall i vilken omfattning.
- På fornlämningarna som omfattas i avtalet om vård av fornlämningarna ska vegetationen slås, röjas och avlägsnas. Alla vårdmoment i avtalet ska följas.

- Om slitage från besökare och betesdjur inte är tillräckligt för att hålla tillräckligt mycket sand blottad, kan det vara nödvändigt att löpande manuellt skapa sandblottor.
- Om gallring genomförs i skogen, lämna så mycket som möjligt av det gallrade materialet i skogen, helst på soliga platser.

Vid miljöersättning är det viktigt att åtgärderna listade här inte motsäger kraven för miljöersättningen. Sker detta ska en handläggare av miljöersättningen kontaktas.

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade bevarandeåtgärderna i Ekeshögarna ska först och främst vara sådana som gynnar beteshävderna i området. Av de löpande skötselåtgärderna är den fortsatta betesdriften absolut viktigast och prioriterad över de andra löpande skötselåtgärderna, men även skapandet av bar sand kan vara prioriterat om tillräcklig markomrörning inte sker genom beteshävderna.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Campbell, Åke. *Skånska bygder under förra hälften av 1700-talet: etnografisk studie över den skånska allmogens äldre odlingar, hägnader och byggnader*, Lundequistiska bokhandeln, Uppsala 1928
- Löfroth M. (ed.) 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Olsson, Kjell-Arne. *Sandnejlika i Skåne*. Botaniska notiser 144:1, 2011.
- Rödlistade arter i Sverige 2015, 2015. *ArtDatabanken SLU, ISBN: 978-91-87853-10-4*.
- SGU:s information om berggrund till Länsstyrelsen Skåne, GIS-skikt.
- SGU:s information om jordarter till Länsstyrelsen Skåne, GIS-skikt.
- Skogsstyrelsen, Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsen. 2000.
- Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.
- Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2 Sandnejlika, *Naturvårdsverket 2011. NV-01162-10*.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Silikatgräsmarker, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11*.
- Översiktsplan för Svalövs kommun

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Kristian Nilsson

Senast reviderad 2016-11-28 av Joel Jansson

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

*6270- Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen.

Ej naturtyper

901- Tallskog (>70% tall).

6911- Öppen kultiverad betesmark. (Varav 1,2 hektar utvecklingsmark mot 6270).

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med ”gamla träd” avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet. *=Prioriterad naturtyp.

Naturtyp/Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/Annan viktig fakta
*Silikatgräsmarker (6270)			
Kärlväxter	Sandnejlika	<i>Dianthus arenarius</i>	EN, B2, B4, F
Icke naturtyper			
Kärlväxter	Backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>	NT
	Etternässla	<i>Urtica urens</i>	NT
	Vanlig backsippa	<i>Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris</i>	VU, F
	Åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT

Bevarandeplanen för Ekeshögarna

Syftet med Natura 2000-området Ekeshögarna i Svalöv kommun är att skydda och bevara de ovanliga öppna sandmarkerna och de arter som är knutna till dessa.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane